

a...

Česká
alzheimerovská
společnost

Sborník abstraktů

Pražské gerontologické dny 2025

Pražské gerontologické dny 2025

Život s demencí v roce 2025

23.–24. září 2025

Hotel Duo

Teplická 492, Praha 9

Pořádají: Česká alzheimerská společnost, Česká gerontologická
a geriatrická společnost ČLS JEP, Gerontologické centrum
a Centrum pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče FHS UK

FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ
Univerzita Karlova

Partner workshopu

Projektový partner ADDIT-CE

Financováno
Evropskou unií

www.anavex.com LIFE SCIENCES CO.

Obsah

Program	6
Přednášky	8
Normy pro původní české a inovativní testy Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) a test Pojmenování a vybavení obrázků (POBAV) Aleš Bartoš	8
Minimozečky z kmenových buněk ve výzkumu Alzheimerovy nemoci Dáša Bohačiková	9
Změna perspektivy: Pozitivní přístup k péči (PAC) Lucie Hájková	10
Doc. MUDr. Miloš Vojtěchovský, CSc. – průkopník péče o lidi s demencí a spoluzakladatel České alzheimerovské společnosti Iva Holmerová	10
Pár slov o Národním plánu rozvoje geriatrické péče Božena Jurašková	11
Využití virtuální reality v rehabilitaci geriatrických pacientů v Nemocnici sv. Alžběty Adam Kostan	12
Hlava možná zapomíná, ale tělo si pamatuje: zkušenosti z programu Permanento v pobytových zařízeních Hana Polanská, Kateřina Macháčová, Lenka Fasnerová	12
Týmová spolupráce jako základ dobré péče Ivana Machová	13
Anticholinergní zátěž a její dopad na zhoršení kognitivních funkcí seniorů Ludmila Pavlíčková	14

Člověk bez domova jako klient domova se zvláštním režimem Andrea Pekárková, Tomáš Ficek, Jitka Hrubešová	15
Podpora důstojnosti klientů pobytových sociálních služeb skrze stravování Marcela Petrová Kafková	16
Telemedicína v sociálních službách Žaneta Pohl Plaňanská, Jakub Schůrek	16
Jak mi vyšetření sluchu změnilo život Kevin Quaid	17
Rozhodování o zdravotních službách Petra Šelengová	18
„Lift the Lid“: Cesta k otevřenému přístupu k sexualitě a intimitě u osob s demencí Anna Tůmová	18
Dávky a výhody ze sociálního zabezpečení pro osoby s poruchami orientace a komunikace Jana Venclová	19
Téma násilí v kontextu služeb jako prubířský kámen dobré péče Lucie Vidovičová	20
Workshopy	21
Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV Aleš Bartoš	21
Interaktivní tematické listy jako nástroj kognitivní rehabilitace u hospitalizovaných seniorů s poruchami paměti Kvetoslava Hošková, Iva Císařová	22
Péče v pohybu – aktivizace na pevných základech Lenka Fasnerová	23

Identifikace etických otázek při poskytování paliativní péče osobám s demencí	
Rastislav Ostríž, Alžběta Bártová	24

Setkání absolventů kurzu ETP a interaktivní přednáška Dr. Venclové	
Jana Venclová, Hana Vančurová, Eva Jarolímová, Lucie Hájková	24

Postery	26
----------------	----

Největší (budoucí) výzvy života s demencí	
Martina Mátlová	26

Help design – navigace lidí s Alzheimerovou chorobou	
Tereza Vecková, Eva Jarolímová	26

Využití práce s tělem a somatického pohybu v kontextu neformální péče	
Lenka Žižka Motlová	27

Program

Pražské gerontologické dny 2025

Život s demencí v roce 2025

Místo konání: Hotel Duo, Teplická 492, Praha 9

23.–24. září 2025

Úterý 23. září 2025

8.00–9.00 registrace

9.00–10.30

Jurašková B.: Pár slov o Národním plánu rozvoje geriatrické péče

Holmerová I.: Doc. MUDr. Miloš Vojtěchovský, CSc. – průkopník péče o lidi s demencí a spoluzakladatel České alzheimerovské společnosti

Quaid K.: Jak mi vyšetření sluchu změnilo život

Šelengová P.: Rozhodování o zdravotních službách

10.30–11.00 káva

11.00–12.30

Pekárková A., Fícek T., Hrubešová J.: Člověk bez domova jako klient domova se zvláštním režimem

Vidovičová L.: Téma násilí v kontextu služeb jako prubířský kámen dobré péče

Polanská H., Macháčová K., Fasnerová L.: Hlava možná zapomíná, ale tělo si pamatuje: zkušenosti z programu Permanento v pobytových zařízeních

Petrová Kafková M.: Podpora důstojnosti klientů pobytových sociálních služeb skrze stravování

Venclová J.: Dávky a výhody ze sociálního zabezpečení pro osoby s poruchami orientace a komunikace

---

12.30–13.30 oběd

13.30–15.00

Bartoš A.: Normy pro původní české a inovativní testy Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) a test Pojmenování a vybavení obrázků (POBAV)

Bohačiaková D.: Minimozečky z kmenových buněk ve výzkumu Alzheimerovy nemoci

Pavlíčková L.: Anticholinergní zátěž a její dopad na zhoršení kognitivních funkcí seniorů

Pohl Plaňanská Ž., Schůrek J.: Telemedicína v sociálních službách

---

15.00–15.30 káva

15.30–17.00

Tůmová A.: „Lift the Lid“: Cesta k otevřenému přístupu k sexualitě a intimitě u osob s demencí

Machová I.: Týmová spolupráce jako základ dobré péče

Kostan A.: Využití virtuální reality v rehabilitaci geriatrických pacientů v Nemocnici sv. Alžběty

Hájková L.: Změna perspektivy: Pozitivní přístup k péči (PAC)

Středa 24. září 2025

9.00–12.00 workshopy (probíhají současně)

Workshop 1. Bartoš A.: Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV

Workshop 2. Hošková K., Císařová I.: Interaktivní tematické listy jako nástroj kognitivní rehabilitace u hospitalizovaných seniorů s poruchami paměti

Workshop 3. Fasnerová L.: Péče v pohybu – aktivizace na pevných základech

Workshop 4. Ostrůž R., Bártová A.: Identifikace etických otázek při poskytování paliativní péče osobám s demencí

Workshop 5. Venclová J., Vančurová H., Jarolímová E., Hájková L.: Setkání absolventů kurzu ETP a interaktivní přednáška Dr. Venclové

10.30–11.00 káva

Postery

Mátlová M.: Největší (budoucí) výzvy života s demencí

Vecková T., Jarolímová E.: Help design – navigace lidí s Alzheimerovou chorobou

Žižka Motlová L.: Využití práce s tělem a somatického pohybu v kontextu neformální péče

Autoři budou u svých posterů k dispozici v úterý v 13.15.

Přednášky

Normy pro původní české a inovativní testy Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) a test Pojmenování a vybavení obrázků (POBAV)

Aleš Bartoš

K rychlému kognitivnímu vyšetření a k časné diagnostice kognitivních poruch v běžné praxi slouží dva inovativní a původní české testy Amnesia Light and Brief Assessment (se zkratkou z počátečních písmen ALBA) a Pojmenování obrázků a jejich vybavení (se zkratkou opět z počátečních písmen POBAV). Cílem sdělení je představit normy testu ALBA a ježkové a dveřní verze testu POBAV k jejich správné interpretaci. Test ALBA se skládá z opakování krátké věty, předvádění 6 gest podle instrukcí a poté jejich vybavení, a nakonec vybavení krátké věty ze začátku testování. Hodnotí se především počet správně vybavených slov věty po odvedení pozornosti testem gest (0–6 slov) a počet správně vybavených gest (0–6 gest), což dohromady tvoří tzv. skór ALBA (0–12 bodů). Test ALBA trvá pouze 2–3 minuty. Podle vyšetření 560 osob testem ALBA je skór ALBA 9 ± 2 body (průměr $\pm$ směrodatná odchylka) a hraniční skór ALBA je 6 bodů pro osoby se základním a středoškolským vzděláním bez maturity. Pokud jedinci měli maturitní a vyšší vzdělání, pak se hranice posouvá výše o jeden bod na 7 bodů. Test POBAV se skládá nejdříve z písemného pojmenování 20 obtížnějších obrázků (ponorka, totem, Eskymák aj). Bezprostředně poté si testovaná osoba má vzpomenout a napsat co nejvíce názvů obrázků v libovolném pořadí během jedné minuty. Test trvá pouze 4–5 minut, přičemž většinu činností provádí sama testovaná osoba. Podle vyšetření 260 osob dveřní verzi testu POBAV je počet chyb pojmenování 1 ± 1 (průměr $\pm$ směrodatná odchylka). Průměrný počet správně vybavených názvů obrázků je 8 ± 2 . Při pojmenování obrázků je možné udělat 1 chybu. Hraniční skór počtu správně vybavených názvů obrázků je různý v závislosti na věku, vzdělání a pohlaví a pohybuje se mezi 5–8. Pro správnou interpretaci výsledků jsou k dispozici podrobné normy obou velmi krátkých testů ALBA a POBAV k detekci mírných kognitivních deficitů. Další informace o těchto metodách včetně stažení testů a vzdělávacích videoukázek jsou na www.abadeco.cz.

Prof. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D., je vědecko-pedagogický a klinický pracovník s dlouholetou praxí ve vyšetřování pacientů s kognitivními poruchami (více než 1400 vyšetřených pacientů s více než 14 000 kognitivními vyšetřeními) a ve výzkumu kognitivních poruch a demencí. Se spolupracovníky vyvinul několik

*inovativních a původních českých kognitivních testů (např. Amnesia Light and Brief Assessment – ALBA, POjmenování Obrázků A jejich Vybavení – POBAV). Založil a vede ambulanci pro poruchy paměti ve FN Královské Vinohrady a na UK 3. lékařské fakultě od roku 2000. Výsledky své činnosti soustavně zveřejňuje v domácích a zahraničních časopisech, na konferencích a na internetové stránce www.abadeco.cz.
kontakt: ales.bartos@fnkv.cz*

Minimozečky z kmenových buněk ve výzkumu Alzheimerovy nemoci

Dáša Bohačiaková

Alzheimerova nemoc (AD) je nejčastější formou demence a představuje zásadní výzvu pro stárnoucí populaci. Přes intenzivní výzkum zatím neexistuje léčba, která by onemocnění zastavila nebo zvrátila. Jedním z důvodů je, že klasické modely – jako jsou laboratorní myši – nedokáží věrně napodobit lidskou biologii, zvláště pokud jde o mozek. Moderní výzkum proto čím dál více využívá kmenové buňky, které lze odebrat třeba z krve nebo kůže, a v laboratoři přeměnit zpět na buňky podobné těm embryonálním. Z těchto tzv. indukovaných pluripotentních kmenových buněk (iPSCs) pak můžeme vytvořit lidské neurony nebo dokonce tzv. mozkové organoidy – tedy „minimozečky“, které napodobují strukturu a vývoj lidského mozku ve zkušivce. V našem výzkumu využíváme tyto modely k pochopení mechanismů, které vedou k rozvoji Alzheimerovy nemoci. Zaměřujeme se zejména na genetické varianty spojené s vyšším rizikem AD, jako jsou mutace v genu SORL1, a zkoumáme, jak tyto změny ovlivňují chování neuronů a jejich schopnost zpracovávat bílkoviny, jako je například amyloidní prekurzorový protein (APP). V modelech založených na kmenových buňkách jsme například pozorovali narušení vnitrobuněčné dopravy a zvýšenou tvorbu amyloidu – jednoho z klíčových znaků AD. Cílem této prezentace je představit široké veřejnosti, jak kmenové buňky a mozkové organoidy pomáhají ve výzkumu neurodegenerace a jak přibližují možnosti vývoje nových cílených léčebných přístupů. Tyto technologie otevírají cestu k personalizovanému výzkumu a potenciálně i léčbě demence budoucnosti.

Mgr. Dáša Bohačiaková, Ph.D., působí na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity, kde se věnuje výzkumu neurodegenerativních onemocnění pomocí modelů z lidských kmenových buněk. Zaměřuje se na Alzheimerovu nemoc, vývoj mozku a pokročilé 3D buněčné modely.

Změna perspektivy: Pozitivní přístup k péči (PAC)

Lucie Hájková

Pocit frustrace a beznaděje, i tak vypadají některé naše konzultace, a je jedno, zda se jedná o tým pracovníků v sociálních službách nebo pečující rodinu. Namísto soucitu a empatie pak vidíme velmi často lidi s demencí očima tzv. naschválů, problémového chování, nespolupráce a odporu, které volají po změně medikace. Ale co kdybychom změnili perspektivu? Je to možné? Cílem vstupu je v krátkosti představit Positive Approach to Care (PAC). Namísto soustředění se na to, co demence bere, se zaměříme na to, co stále zůstává: lidskou esenci a hodnotu. Jak říká Teepa Snow: „Špatné chování neexistuje. Existuje jen chování, které je pro nás těžké pochopit.“ Nechme se inspirovat a posuňte hranice své péče!

Mgr. et Mgr. Lucie Hájková je sociální pracovnice, certifikovaná konzultantka a trenérka Positive Approach to Care (PAC), jehož zakladatelkou je Američanka Teepa Snow. PAC klade důraz na porozumění demenci a empatickou podporu lidí, kteří s ní žijí.

kontakt: lucie.hajkova@alzheimercz

Doc. MUDr. Miloš Vojtěchovský, CSc. – průkopník péče o lidi s demencí a spoluzakladatel České alzheimerovské společnosti

Iva Holmerová

Rok 2025 je pro nás významným výročím – uplynulo 100 let od narození doc. MUDr. Miloše Vojtěchovského, CSc., lékaře, psychiatra a jednoho z nejvýznamnějších propagátorů péče o lidi s demencí v České republice. Připomenutí jeho odkazu na konferenci Pražské gerontologické dny je příležitostí reflektovat vývoj péče o osoby s Alzheimerovou nemocí a dalšími typy demencí u nás i v zahraničí. Doc. MUDr. Vojtěchovský, CSc., byl nejen předním odborníkem v oblasti gerontopsychiatrie, ale především vizionářem, který si již v 80. letech minulého století uvědomoval rostoucí potřebu specializované péče o lidi s kognitivními poruchami. V době, kdy péče o osoby s demencí byla často přehlížena nebo zjednodušována, kladl důraz na důstojnost, lidskost a individualizaci přístupu. Zasazoval se o vzdělávání odborné i laické veřejnosti a o mezioborovou spolupráci. Zásadní roli sehrál při založení České alzheimerovské společnosti v roce 1997, jejímž byl čestným předsedou. Díky jeho autoritě, zkušenostem a zápalu se podařilo nastartovat celospolečenskou diskuzi o problematice demence a posílit povědomí veřejnosti. Tento příspěvek přináší nejen medailon docenta Vojtěchovského, ale i připomínku toho, jaké hodnoty do péče o osoby s demencí vnesl – empatii, respekt a hluboké přesvědčení, že i člověk s kognitivním onemocněním má právo na plnohodnotný život. Jeho odkaz je

stále živý a inspirující pro všechny, kdo dnes ve zdravotnictví, sociálních službách či ve výzkumu hledají cesty, jak zlepšit kvalitu života lidí s demencí a jejich blízkých.

Doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., je ředitelkou Gerontologického centra v Praze 8, zakladatelkou České alzheimerovské společnosti, o.p.s, členkou představenstva Alzheimer Europe Foundation a vedoucí Centra pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče FHS UK. Je autorkou nebo spoluautorkou řady odborných a populárně vědeckých publikací.
kontakt: iva.holmerova@gerontocentrum.cz

Pár slov o Národním plánu rozvoje geriatrické péče

Božena Jurašková

Národní plán rozvoje geriatrické péče do roku 2035 představuje klíčový strategický dokument reagující na stárnutí populace České republiky. Cílem je zajistit kvalitní, dostupnou a systémově propojenou péči, která umožní seniorům udržet co nejvyšší míru soběstačnosti a kvality života i ve vysokém věku. Plán stanovuje čtyři hlavní cíle: podpora zdravého stárnutí a prevence disability, rozvoj kvalitního vzdělávání a multidisciplinárního přístupu, zajištění dostupnosti specializované geriatrické péče a efektivní propojení zdravotnického a sociálního sektoru. Klíčové pilíře zahrnují podporu individuálního přístupu, spolupráci odborníků z různých oborů a vzdělávání profesionálů s odpovídajícími kompetencemi. Důraz je kladen na zachování funkčního stavu a soběstačnosti seniorů, což přispívá ke zlepšení kvality jejich života. Tento plán je zásadním nástrojem pro adaptaci zdravotního systému na demografické změny a pro zvýšení efektivity a personální úrovně poskytované péče, přičemž respektuje komplexní potřeby starší generace a jejich životní příběhy. Implementace plánovaných opatření by měla přinést dlouhodobé benefity nejen pro pacienty, ale i pro celé zdravotnické a sociální systémy České republiky. <https://mzd.gov.cz/narodni-plan-rozvoje-geriatricke-pece-v-ceske-republice-do-roku-2035/>

MUDr. Božena Jurašková, Ph.D., je předsedkyní České geriatrické a gerontologické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, odborně působí na III. interní gerontometabolické klinice Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové a Fakultní nemocnice v Hradci Králové.

kontakt: bozena.juraskova@fnhk.cz

Využití virtuální reality v rehabilitaci geriatrických pacientů v Nemocnici sv. Alžběty

Adam Kostan

Využití virtuální reality (VR) v rehabilitaci geriatrických pacientů je formou aktivizace, která významně napomáhá ke zlepšení kvality života a přispívá k navrácení ztracených funkčních schopností geriatrických pacientů. Jedná se o zábavnou a hravou formu cvičení provokující pacienta k přesnosti prováděných úkonů, a to s maximálním soustředěním po dobu plnění úkolu. Virtuální realitu používáme v Nemocnici sv. Alžběty k doplnění „klasické“ rehabilitace, zejména k doléčení po úrazech, u nemocných po CMP, i u pacientů s kognitivní dysfunkcí. Cvičení ve virtuální realitě je pro pacienty navíc i motivační, zejména tím, že pacient sám pozoruje postupné zlepšení svých schopností při opakovaných cvičeních. Virtuální prostředí nastavujeme tak, aby odpovídalo aktuálním schopnostem pacienta a postupně zvyšujeme náročnost. Implementace virtuální reality (VR) do každodenní rehabilitace seniorů s různými úrovněmi funkčních a kognitivních schopností je inovativní přístup nastavující pevnější interaktivní vazbu pacienta a terapeuta.

Adam Kostan je vedoucím asistentů fyzioterapie na následné lůžkové péči v Nemocnici sv. Alžběty, je studentem Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem ve studijním oboru Ergoterapie. Dlouhodobě se věnuje výzkumu využití virtuální reality v rehabilitaci a jejímu zařazení mezi nedílnou součást rehabilitačních procesů.

kontakt: adamkostan@gmail.com

Hlava možná zapomíná, ale tělo si pamatuje: zkušenosti z programu Permanento v pobytových zařízeních

Hana Polanská, Kateřina Macháčová, Lenka Fasnerová

S narůstajícím podílem seniorů s kognitivní poruchou roste potřeba intervencí, které cílí nejen na fyzickou, ale i mentální zdatnost a každodenní funkční schopnosti. Studie realizovaná v domově pro seniory se zaměřila na rozdíly ve funkční zdatnosti a míře účasti v pohybové intervenci mezi klienty s diagnózou kognitivního deficitu a těmi, kteří byli kognitivně relativně fit. Pomocí standardizovaných nástrojů – Short Physical Performance Battery (SPPB), testu Timed Up and Go a subjektivního hodnocení zdraví – jsme porovnávali výchozí zdatnost obou skupin a sledovali jejich zapojení do cvičebního programu Permanento – věku navzdory. Tento koncept vychází z vývojové kineziologie a staví na přirozených pohybových vzorcích z prvního roku života. Nabízí jednoduché, ale účinné cvičení, které lze snadno přizpůsobit aktuálním schopnostem klienta

i podmínkách zařízení. Výsledky ukazují, že klienti s kognitivní poruchou sice vykazovali nižší úroveň funkční zdatnosti, ale při vhodné podpoře byli někteří schopni aktivní účasti v programu. Naše zkušenost ukazuje, že i lidé s kognitivním omezením se mohou bezpečně a smysluplně hýbat. Práce s touto skupinou je sice výzvou, ale zároveň má hluboký smysl. Pravidelný a jednoduchý pohyb může pozitivně ovlivnit nejen funkční kapacity, ale i mezilidské vztahy a celkovou kvalitu života všech zúčastněných. Věříme, že je důležité hledat cesty, jak tyto klienty citlivě a účinně zapojit – právě zde může být přínos největší.

MgA. Hanka Polanská, Ph.D., je choreografka, lektorka a výzkumnice se specializací na seniory v oblasti pohybu a tance. Vystudovala choreografii na HAMU a kinantropologii na FTVS UK, kde zkoumala vliv taneční terapie na kognici a pohybové schopnosti seniorů. Má zkušenosti z výzkumných projektů i sociálních služeb, pracovala s lidmi s demencí, mírnou kognitivní poruchou i Parkinsonovou nemocí. Dlouhodobě vedla pohybově-hlasové dílny v rámci projektu Tanec Praha, je členkou mezinárodního týmu Dancewell a od roku 2024 certifikovanou lektorkou konceptu Permanento, který aktivně rozvíjí v oblasti péče o seniory.

*Mgr. Kateřina Macháčová, Ph.D., se v rámci Centra pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče věnuje funkčnímu stavu osob v pokročilém věku. Aktuálně vede výzkumný projekt, jehož cílem je empiricky ověřit účinky pohybově-vzdělávacího konceptu PERMANENTO v pozdním věku. A protože témata stárnutí a stáří se zdaleka netýkají jen současných seniorů, ale každého z nás, svou pozornost věnuje i dalším skupinám obyvatel. Jejím cílem je měnit zaběhnuté mýty o pohybu a přístup osob všech věkových skupin ke svému tělu a potažmo zdraví.
kontakt: katerina.machacova@pohybprozivot.cz*

Týmová spolupráce jako základ dobré péče

Ivana Machová

Zlepšení kontinuity a komplexnosti předávání informací v péči o pacienty s demencí v neurologické ambulanci. Na základě absolvování kurzu „Vzdělávání všeobecných sester v péči o pacienty s poruchami kognitivních funkcí, demencí a Alzheimerovou nemocí“, který proběhl na jaře tohoto roku, jsme v neurologické ambulanci Nemocnice Strakonice iniciovali změny vedoucí ke zlepšení kontinuity a komplexnosti péče o pacienty s demencí a jejich neformální pečující. Jako klíčové se ukázalo rozdělení kompetencí v předávání informací mezi lékaře a sestru, což vedlo k efektivnějšímu využití času během konzultací. Tento přístup – „synergie 1+1=3“ – umožnil hlubší spolupráci mezi zdravotníky a vytvořil prostor pro individualizovanou podporu pacientů i jejich rodin. Cílem bylo: zvýšení komfortu

pečujících, delší udržitelnost péče v domácím prostředí, komplexnější a na míru šitá péče, lepší plánování budoucí péče. Změna zahrnovala:

1. oddělenou ambulantní činnost lékaře a sestry s jasným rozdělením oblastí komunikace,
2. podporu sestry formou dalšího vzdělávání a posílení kompetencí při předávání informací.

Přestože je tento model zatím v počáteční fázi, již nyní vnímáme pozitivní zpětnou vazbu ze strany pacientů i jejich blízkých. Rádi bychom se podělili o naši zkušenost, že i malá organizační změna může významně přispět ke zvýšení spokojenosti všech zúčastněných – pacientů, pečujících, lékařů i sester.

Mgr. Ivana Machová působí od roku 2008 na neurologii Nemocnice Strakonice, kde od roku 2018 zastává pozici vrchní sestry. Dříve pracovala na neurologii v Klatovech, nejprve jako sestra u lůžka, později v ambulanci. Vystudovala obor ošetrovatelství na Západočeské univerzitě v Plzni a dále se specializovala v péči v interních oborech. Absolvovala také certifikovaný kurz v elektrodiagnostice nervového systému.

kontakt: kubesoivaivana@seznam.cz

Anticholinergní zátěž a její dopad na zhoršení kognitivních funkcí seniorů

Ludmila Pavlíčková

O negativním dopadu léků s anticholinergním efektem na zhoršení kognitivních funkcí se ví již dlouho. Je řada škál, které vyhodnocují léky dle jejich anticholinergní zátěže. Ve svém příspěvku bych ráda referovala o nejnovější srovnávací studii, která hodnotí dosud publikované škály. Měli bychom znát riziková léčiva, která svým anticholinergním působením mohou mít nežádoucí vliv na kognitivní funkce, mobilitu a soběstačnost. Mimo tyto účinky dlouhodobé anticholinergní zátěže mohou způsobovat i život ohrožující nežádoucí polékovou reakci („adverse drug reaction“) v podobě anticholinergního syndromu, který může být mylně interpretován jako progresse demence či projev neurologického onemocnění. Pravidelná revize medikace seniorů a znalost léků s nežádoucí anticholinergní zátěží je prevencí iatrogenního poškození zdravotní stavu našich pacientů.

MUDr. Ludmila Pavlíčková je absolventkou 1. LF UK v Praze. V letech 2006–2009 pracovala na II. interní klinice Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. V období 2009–2010 se věnovala výzkumu patofyziologie plicní hypertenze na Georgetown University ve Washingtonu D.C. v laboratoři profesora Y. Suzukiho. Od ledna 2011 je zaměstnána na oddělení geriatrické a následné péče Fakultní

Thomayerovy nemocnice (FTN). V roce 2014 složila atestaci z geriatric. V současné době je na rodičovské dovolené, ale stále pravidelně přednáší o geriatric v Centru pro vzdělávání FTN. Od října 2024 vyučuje na Klinice geriatric a interní medicíny 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy.
kontakt: lidapavlickova@volny.cz

Člověk bez domova jako klient domova se zvláštním režimem

Andrea Pekárková, Tomáš Ficek, Jitka Hruběšová

Cílem autorů je formou kazuistik prezentovat činnost Domova Přístav, jehož klienti pocházejí z řad osob bez domova, trpí psychiatrickou diagnózou nebo závislostí na návykových látkách a jejich přidruženými komplikacemi, a mají sníženou soběstačnost. Ve společném příspěvku zdravotního a sociálního týmu ukážeme těsnou souvislost mezi sociální situací a zdravotním stavem. Dlouhodobá sociální stabilizace, naplnění základních životních potřeb vedou ke zlepšení zdravotního stavu. Specifické potíže a potřeby klientů Domova Přístav přinášejí četné výzvy pro zdravotní, pečovatelský i sociální tým. V mnohých situacích nelze nalézt všeobecný doporučený postup, který bychom mohli jednoduše uplatnit u daného klienta a musíme ve spolupráci s celým týmem hledat stále nové způsoby léčebného režimu. Jsme na společné cestě porozumění nejen klientovi, ale také sobě navzájem.

Kpt. MUDr. Andrea Pekárková vystudovala 3. LF UK v roce 2011, atestaci z VPL získala v roce 2014. Věnovala se terénní medicíně v organizacích Naděje a Armáda spásy, kde od roku 2018 působila v Ordinaci pro chudé v Ostravě. Absolvovala stáže v Londýně, Oslu a Bostonu. Nyní pracuje v ordinaci praktického lékaře Armády spásy v Praze.
kontakt: andrea.pekarkova@armadaspasy.cz

Mgr. Tomáš Ficek je vedoucím Domova Přístav Praha, pobytového zařízení se zvláštním režimem pro lidi bez domova od 27 let, kteří potřebují pravidelnou pomoc jiné osoby.
kontakt: tomas.ficek@armadaspasy.cz

Bc. Jitka Hruběšová, MBA, je ředitelkou Centra sociálních služeb Bohuslava Bureše Armády spásy. Řídí azylový dům, Domov Přístav Praha a ordinaci praktického lékaře. V roce 2021 stála u vzniku jedinečné služby Domov Přístav Praha – DZR. Vystudovala sociální práci a management sociálních věcí.
kontakt: jitka.hrubesova@armadaspasy.cz

Podpora důstojnosti klientů pobytových sociálních služeb skrze stravování

Marcela Petrová Kafková

Jídlo a stravování plní kromě nutriční funkce také roli identitotvornou, společenskou, symbolickou a emoční. Ve svém příspěvku se soustředím na význam nastavení stravování pro podporu důstojnosti klientů domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem. Pro analýzu tohoto tématu využívám hloubkových rozhovorů s 23 seniory a seniorkami žijícími v domácnostech v kombinaci s multipřípadovou studií šesti domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem (hloubkové rozhovory s 42 klienty a klientkami, 16 rozhovorů s personálem a 120 videozáznamů z jídelen). Na základě těchto dat ukazuji, jak se s přechodem do institucionální péče mění význam jídla u seniorů a seniorek. A především jak se praxe stravování v jednotlivých zařízeních odráží v kvalitě života klientů a klientek a jakými způsoby podporuje či naopak ohrožuje jejich důstojnost. Prezentace je součástí projektu Význam jídla ve vyšším věku (č. GA23-06348S) podpořeného Grantovou agenturou České republiky.

Mgr. et Mgr. Marcela Petrová Kafková, Ph.D., působí na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity, kde je členkou Centra pro výzkum stárnutí. Ve své odborné činnosti se zaměřuje na sociologii stárnutí a stáří, aktivní stárnutí a mezigenerační vztahy. Dlouhodobě se věnuje výzkumu kvality života seniorů a podpoře zdravého a důstojného stárnutí v různých společenských kontextech. kontakt: kafkova@fss.muni.cz

Telemedicína v sociálních službách

Žaneta Pohl Plaňanská, Jakub Schůrek

Zavádění pokročilé telemedicíny v pobytových sociálních službách: zkušenosti skupiny Penta Hospitals. Zdravotnická skupina Penta Hospitals zahájila nejrozsáhlejší projekt telemedicíny v pobytových sociálních službách v ČR. Cílem je zajistit klientům nepřetržitý přístup k lékaři prostřednictvím systému TytoCare a telemedicínské platformy společnosti AnyCare. Po pilotním ověření ve čtyřech domovech ALZHEIMER HOME bude projekt na podzim 2025 rozšířen do dalších osmi zařízení. TytoCare nabízí pokročilé funkce – přenos auskultace, obrazu ve vysokém rozlišení i základních vitálních funkcí. Zdravotní sestra pořídí anamnézu a klinická data, která lékař obdrží před samotnou online konzultací. Ta obvykle trvá jen několik minut a umožňuje rychlé rozhodnutí o nutnosti další péče. V pilotním provozu bylo provedeno přes 750 distančních lékařských výkonů, průměrná reakční doba lékařů činila 30 minut v režimu 24 x 7. Nejčastěji šlo o respirační potíže, infekce močových cest, kožní problémy, bolest a otoky. Díky systému

se snížil počet výjezdů ZZS až o 42 %. Telemedicína tak nejen zvyšuje komfort klientů, ale také přispívá k efektivnímu využití zdravotnických kapacit. Systém je uživatelsky přívětivý, šetří čas sester, a díky vestavěné umělé inteligenci kontroluje kvalitu provedených vyšetření. Data o provozu umožňují průběžné zlepšování systému. Projekt potvrzuje, že moderní telemedicína může být bezpečnou a efektivní součástí péče o geriatrické pacienty v sociálních službách.

*Žaneta Pohl Plaňanská vede metodický tým ošetrovatelské péče a zdravotnické dokumentace. Věnuje se nastavování standardizovaných postupů a zvyšování kvality poskytované péče. Dlouholetou praxi využívá k implementaci postupů do praxe v rámci odborné podpory týmů napříč zařízeními.
kontakt: zaneta.plananska@alzheimerhome.cz*

*Ing. Jakub Schůrek, MBA, založil a vede telemedicínskou firmu AnyCare, která vyvíjí a dodává řešení v oblasti digitálního zdraví a provádí výzkum v oblasti nasazení nových digitálních a AI řešení při péči o chronické pacienty všech věkových kategorií.
kontakt: jakub.schurek@icloud.com*

Jak mi vyšetření sluchu změnilo život

Kevin Quaid

Dnes vám chci říct, jak mi kontrola sluchu a sluchadla doslova změnila život. Ztráta sluchu u mě přicházela pomalu a dlouho předtím, než mi byla diagnostikována jakákoli nemoc. Chci povzbudit každého, zejména lidi nad 40 let, aby si nechali sluch zkontrolovat. Četl jsem, že asi 8 % lidí s demencí trpí i ztrátou sluchu – a často si toho člověk vůbec nevšimne, protože sluch se může zhoršovat velmi pozvolna. Co mě mátllo, bylo třeba to, že když na mě manželka mluvila z jiné místnosti, slyšel jsem, že něco říká, ale nerozuměl jsem. Často říkala, že je televize moc nahlas, a já tvrdil, že má jen citlivý sluch – „problém má ona, ne já“, smál jsem se. Přitom jsem třeba slyšel auto, když někdo přijel na dvůr. Později jsem zjistil, že jde o různé frekvence – a přesně to vám na kontrole vysvětlí. Mám demenci s Lewyho tělísky a mnozí, kdo ji znají, mi dají za pravdu, že v úplném tichu je hluk v hlavě nesnesitelný. Tak to bylo i u mě ještě před rokem – než jsem si nechal zkontrolovat sluch. Tušil jsem, že není nejlepší, ale netušil jsem, jak moc špatný opravdu byl. Když mi řekli, že potřebuji sluchadla, byl jsem v šoku – ale od té chvíle se změnilo úplně všechno. Nejen má demence, ale celý můj život se zlepšil. Každé ráno si je nasazuji – zahrají krátkou melodii a hned slyším všechny zvuky kolem. Když jsem doma sám, nepotřebuji rádio ani televizi – stačí otevřít okno a poslouchat ptáky, vítr nebo déšť – zvuky, které jsem dřív vůbec nevnímal. Ale pamatujte: pokud si sluchadla necháte jen na nabíječce u postele a nenasadíte si je, fungovat nebudou.

Kevin Quaid (61) žije s manželkou Helenou a už přes 11 let s Parkinsonovou chorobou a demencí s Lewyho tělísky. Je předsedou Irské i Evropské pracovní skupiny lidí s demencí, spoluzakladatelem Lewy Body Ireland a členem několika výzkumných týmů jako expert s vlastní zkušeností. Napsal dvě knihy o demenci a pracuje na třetí. Aktivně vystupuje jako řečník a motivátor. Za své úsilí byl oceněn prezidentskou cenou a čestným doktorátem.

Rozhodování o zdravotních službách

Petra Šelengová

Kancelář ombudsmana ukončila sérii návštěv gerontopsychiatrických zařízení. V rámci této série mimo jiné sledovala problematiku rozhodování pacientů s demencí o zdravotních službách. Představila bych standardy a shrnula praxi zařízení především v získávání souhlasu s léčbou; v řešení situací, kdy pacient s ohledem na svůj zdravotní stav takový souhlas vyslovit nedokáže; ve využívání dříve vysloveného přání. Příspěvkem mohu nastítnit situaci v gerontopsychiatrických zařízeních, zmínit dobrou praxi, ale i výzvy do budoucna.

Mgr. Petra Šelengová působí jako právnička odboru dohledu nad omezováním osobní svobody v Kanceláři ombudsmana. Náplní její práce je především provádění systematických návštěv psychiatrických zařízení a zařízení sociálních služeb z celé republiky. Od roku 2023 spolu s kolegy navštěvovala gerontopsychiatrická zařízení, v rámci kterých se setkala s příklady dobré i špatné praxe.

kontakt: petra.selengova@ochrance.cz

„Lift the Lid“: Cesta k otevřenému přístupu k sexualitě a intimitě u osob s demencí

Anna Tůmová

Sexualita, intimita a partnerské vztahy zůstávají důležitou součástí lidského života i u lidí ve vyšším věku. Přesto jsou v praxi sociálních služeb často tabuizovány – zejména u osob žijících s demencí. Nástroj Lift the Lid poskytuje inovativní a citlivý přístup k otevírání těchto témat mezi pracovníky*icemi v sociálních a zdravotních službách. S tímto nástrojem jsme se potkaly ve Velké Británii a rády bychom ho představily českému publiku. V příspěvku představíme strukturu tohoto nástroje, konkrétní aktivity a přínosy, které jeho využití přináší – od podpory hodnot zaměřených na člověka přes rozvoj dovedností pracovníků*ic až po zvýšení kvality péče. Zdůrazníme, jak nástroj přispívá k vytváření sexuálně přívětivého prostředí, kde je sexualita klientů*ek chápána jako legitimní součást jejich života.

V rámci našeho příspěvku si můžeme některé aktivity z tohoto nástroje prakticky vyzkoušet.

Mgr. Anna Tůmová vystudovala sociální práci v Hradci Králové a psychoterapeuticky zaměřené magisterské studium v Praze. Už během studií pracovala s ohroženými skupinami, věnovala se i ženám bez domova. Dlouhodobě se zaměřuje na téma sexuality, intimity a partnerských vztahů v sociálních službách. Působí ve společnosti Freya, kde školí pracovníky*ce, zvláště v zařízeních pro seniory a lidi s demencí. Podporuje také rodiče lidí se znevýhodněním a vede rodičovské skupiny.

Dávky a výhody ze sociálního zabezpečení pro osoby s poruchami orientace a komunikace

Jana Venclová

Chronické poruchy orientace a komunikace mohou být v České republice důvodem k poskytnutí dávek a výhod ze sociálního zabezpečení. Vždy se posudkem zjišťuje, zda je splněna podmínka tzv. dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (DNZS) a zda tento DNZS způsobuje minimálně středně těžkou funkční poruchu. V případě potřeby péče a ošetřování lze žádat o ošetřovné, dlouhodobé ošetřovné, příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu. Také lze žádat o průkaz OZP a o příspěvek na zvláštní pomůcku. Poskytnutí popsaných dávek a průkazu OZP je podmíněno splněním zdravotní podmínkou, kterou posuzuje IPZS. Posudek pro účely sociálního zabezpečení vydává v ČR Institut posuzování zdravotního stavu (IPZS). Posuzovat může jen zaměstnanec IPZS, který má odbornost lékaře nebo odborného nelékařského zdravotnického pracovníka. Diagnóza sama o sobě není posudkově rozhodující, zásadní je objektivizovaná tíže funkční poruchy. Syndrom demence jakékoliv etiologie je posudkově závažný, pokud vyžaduje každodenní pomoc, péči a ošetřování. Akutní zhoršení, např. deliriem, není automatický důvod ke zvýšení stupně závislosti nebo průkazu osoby zdravotně postižené (OZP). Pro posudek vydávaný posuzovatelem IPZS je rozhodující stav po ukončení základní léčby a rehabilitace.

MUDr. Jana Venclová pracuje v oboru posudkové lékařství od roku 1996, od roku 2010 je znalcem v oboru zdravotnictví, specializace posudkové lékařství. Jako externista pracuje na oddělení následné péče Krajské nemocnice Liberec, je členkou ČGGS.

kontakt: dr.janave@seznam.cz; jana.venclova@cssz.cz

Téma násilí v kontextu služeb jako prubířský kámen dobré péče

Lucie Vidovičová

Koncept násilí na seniorech (též někdy jako angl. zkratka EAN – elder abuse and neglect), tedy špatného zacházení, týrání, zanedbávání, podřívání důstojnosti a dalších forem nevhodného zacházení nebo absence zacházení vhodného, je – jak již vyplývá z šíře vyjmenovaných konceptů – komplexním a fluidním problémem. Z nedávných výzkumů v ČR i zahraničí vyplývá, že žijeme ve společnostech, kde jsou různé formy takového násilí relativně častým zážitkem, a tedy jak i mezi seniory a seniorkami žijícími v institucionální péči, tak pro osoby, které v pečujících profesích pracují. Paradoxem však zůstává, že je téma dlouhodobě tabuizováno, podobně jako koncept „chyby v péči“, s kterým sdílí řadu společných znaků. V příspěvku prezentuji empirické výsledky studie, které kvantifikují rozsah vnímaného násilí očima zaměstnanců a zaměstnankyň domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem v ČR. Na jejich základě upozorňuji, že obvyklá představa o „zlé pečovatelce, která selhala“, je příliš zkratkovitá a neodpovídá potřebám komplexního řešení takto spleťtého a rozsáhlého fenoménu. Nabízím k diskusi témata odvahy k řešení jako manažerského postupu, budování resilience vůči násilí jako komunitního úsilí, a otevřenost k novým technikám detekce a sanace v kontextu trauma informovaného přístupu ke klientskému i zaměstnaneckému onboardingu i kontinuální péči o seniory a lidi, kteří o ně pečují.

Více o projektu: <https://www.rilsa.cz/projekty/feanci/>

Více o tématu: <https://www.fss.muni.cz/vyzkum/resene-projekty/61207>

Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D., je socioložka a sociální gerontoložka. Jako odborná asistentka působí na katedře sociologie Fakulty sociálních studií MUNI, kde spoluzaložila Centrum pro výzkum stárnutí CERA. Od roku 2001 také spolupracuje s Výzkumným institutem práce a sociálních věcí RILSA, v. v. i. Byla zvolena prezidentkou výzkumné sekce pro stárnutí Mezinárodní sociologické asociace ISA a předsedkyní Výboru pro práva starších lidí Rady vlády pro lidská práva ČR. Má zkušenost jako neformální pečující. Více na <https://starnuti.fss.muni.cz>

kontakt: lucie.vidovicova@rilsa.cz

Workshopy

Inovativní a původní české kognitivní testy ALBA a POBAV

Aleš Bartoš

Sdělení bude koncipováno jako interaktivní workshop s konkrétními případy z klinické praxe. Praktické školení účastníky seznámí s inovativními, původními českými a velmi krátkými kognitivními testy Amnesia Light and Brief Assessment (se zkratkou z počátečních písmen ALBA) a POjmenování OBrázků A jejich Vybavení (se zkratkou opět z počátečních písmen POBAV). Praktikum bude zaměřeno na samostatné a správné zvládnutí administrace a vyhodnocení testů ALBA a POBAV k časné diagnostice kognitivních poruch v běžné praxi. Účastníci se mohou těšit na kvízy a ukázková videa s pacienty přímo z běžné klinické praxe na Neurologické klinice Fakultní nemocnice Královské Vinohrady v Praze. Oba testy ALBA a POBAV jsou snadné na provedení a vyhodnocení, ale zároveň náročné pro vyšetřovanou osobu. Jsou velmi krátké, s trváním do pěti minut, a slouží ke zjištění mírných kognitivních deficitů zejména krátkodobé epizodické nebo dlouhodobé sémantické paměti, afázie a dysgrafie. Kromě toho mohou nepřímo ukázat strukturu myšlení a odhalit některé prvky poruch chování. Test ALBA spočívá v opakování věty o šesti slovech, předvádění a vzápětí vybavení šesti gest, a nakonec vybavení slov původní věty. V testu POBAV je úkolem nejdříve písemně pojmenovat 20 černobílých obrázků a vzápětí si vzpomenout a napsat co nejvíce jejich názvů během jedné minuty. Oba testy ALBA a POBAV dohromady zaberou pouze 6–8 minut. Jsou používány různými skupinami odborníků – lékaři, lékárníci, logopedové, psychologové, sociální pracovníci a další. Protože populace stárne s průvodními poruchami paměti, vyšetřování pomocí testů ALBA a POBAV přinese řadu užitečných informací i v geriatrické populaci. Včasné rozpoznání kognitivní dysfunkce umožní časnou diagnostiku, adekvátní léčbu a prevenci dalšího zhoršování, což může zlepšovat vedení pacienta s různými chorobami a kvalitu života nejen pacientů s kognitivními poruchami a demencí, ale také jejich rodinných příslušníků a blízkých osob.

Testy a další materiály je možné získat na www.abadeco.cz.

Prof. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D., je vědecko-pedagogický a klinický pracovník s dlouholetou praxí ve vyšetřování pacientů s kognitivními poruchami (více než 1400 vyšetřených pacientů s více než 14 000 kognitivními vyšetřeními) a ve výzkumu kognitivních poruch a demencí. Se spolupracovníky vyvinul několik inovativních a původních českých kognitivních testů (např. Amnesia Light and

*Brief Assessment – ALBA, POjmenování OBRázků A jejich Vybavení – POBAV). Založil a vede ambulanci pro poruchy paměti ve FN Královské Vinohrady a na UK 3. lékařské fakultně od roku 2000. Výsledky své činnosti soustavně zveřejňuje v domácích a zahraničních časopisech, na konferencích a na internetové stránce www.abadeco.cz.
kontakt: ales.bartos@fnkv.cz*

Interaktivní tematické listy jako nástroj kognitivní rehabilitace u hospitalizovaných seniorů s poruchami paměti

Kvetoslava Hošková, Iva Císařová

Workshop představí výsledky projektu, jehož cílem bylo vytvořit a ověřit efektivní nástroj kognitivní rehabilitace – interaktivní tematické listy navržené speciálně pro nemocniční prostředí. Projekt byl realizovaný na oddělení geriatry a následně péče FTN. Podpořeno MZ ČR – RVO Thomayerova nemocnice – TN 0064190. Listy využívají vizuálně atraktivní zpracování a známé motivy z každodenního života a minulosti dnešních seniorů. Vycházejí z principů reminiscence, aktivizace a nabízejí prostor pro dialog, vzpomínání, trénink řeči i logického myšlení. Nejde jen o vyplňování úkolů, ale o podporu identity, důstojnosti a smysluplného času v průběhu hospitalizace. Účinnost intervence byla hodnocena srovnáním experimentální skupiny, která pracovala s tematickými listy, a kontrolní skupiny bez intervence. Výsledky ukazují pozitivní vliv na kognitivní funkce i subjektivní pohodu pacientů. V rámci workshopu si účastníci vyzkouší práci s vybranými listy, naučí se, jak je přizpůsobit konkrétním potřebám pacienta a jak je efektivně zařadit do každodenní péče. Příspěvek propojuje teorii s praxí a inspiruje k využívání jednoduchých, přesto silných nástrojů v péči o seniory s demencí nebo kognitivními poruchami. Interaktivní listy v nemocnici navíc usnadňují komunikaci mezi pacientem a personálem, pomáhají překonat pasivitu a zkracují čas prožitý v izolaci. Nabízejí možnost, jak k pacientovi přistoupit lidsky – skrze jeho příběh, zkušenost a schopnosti, které lze rozvíjet.

*Mgr. Kvetoslava Hošková je staniční sestrou a mentorkou kognitivních funkcí na oddělení geriatry a následné péče Fakultní Thomayerovy nemocnice. Vystudovala Vysokou školu zdravotnictví a sociální práce sv. Alžbety v Bratislavě. Je certifikovanou trenérkou paměti 3. stupně a lektorkou reminiscenční techniky. Působí také v Reminiscenčním centru, z. s., kde se věnuje podpoře pečujících o osoby s demencí a výcviku reminiscenčních asistentů.
kontakt: kvetoslava.hoskova@ftn.cz*

Péče v pohybu – aktivizace na pevných základech

Lenka Fasnerová

V každodenní péči o osoby s tělesnými, duševními či kognitivními limity rozhodují často zdánlivé detaily – dech, přirozený pohyb, vnímání vlastního těla. Nový (možná již akreditovaný) vzdělávací program Péče v pohybu – aktivizace, která spojuje, učí pracovníky v sociálních službách, jak využívat principy přirozeného pohybu k aktivizaci klienta, podpoře jeho soběstačnosti a zároveň k šetrnějšímu výkonu péče. Workshop představí dvoudenní kurz skrze praktické ukázky a nabídne účastníkům vhled do konkrétních technik, které posilují pohybové základy potřebné k běžným úkonům – přesunům, oblékání a možná i komunikaci beze slov. Tyto základy známe všichni – vycházejí z pohybových vzorců prvního roku života, díky nimž jsme se jako děti dokázali postavit a vykročit. Jsou univerzální, platné pro každého člověka bez ohledu na věk nebo roli – ať už jsme klient, nebo pečující. Kurz podporuje nejen kvalitu života klienta, ale i profesní udržitelnost pečujících. Učí, že tělo pracovníka je stejně důležité jako tělo opečovávaného a že péče může být naplňující, důstojná a lidská, pokud je postavená na pevných základech. Přijďte se inspirovat k péči, která pohybem propojuje a inspiruje.

Mgr. Lenka Fasnerová je fyzioterapeutka s více než 20 lety praxe. Vede Centrum pohybu z.s. v Olomouci a dlouhodobě se zaměřuje na aktivizaci seniorů prostřednictvím pohybu a edukace. Působí na Univerzitě třetího věku UP v Olomouci, spolupracuje s Centrem aplikovaných pohybových aktivit UP a podílí se na projektových aktivitách města Olomouce i Krajské rady seniorů. Je certifikovanou lektorkou konceptu Permanento, který uplatňuje v práci se seniory včetně osob s kognitivním deficitem. V současnosti studuje doktorský program Studia dlouhověkosti na FHS UK, kde se věnuje tématu pohybové aktivity v dlouhodobé péči.

Partnerem workshopu je Penta Hospitals CZ, s.r.o.

Identifikace etických otázek při poskytování paliativní péče osobám s demencí

Rastislav Ostríž, Alžběta Bártová

Paliativní péče o osoby s demencí představuje specifickou oblast, která klade vysoké nároky na etické rozhodování všech zúčastněných. Workshop se zaměří na etické otázky, které vyvstávají při poskytování péče v pokročilých stádiích demence, kdy je často omezená schopnost klientů vyjádřit svá přání a potřeby. Diskutovány budou témata jako autonomie a respekt k důstojnosti člověka, dříve vyslovená přání, rozhodování v nejlepším zájmu klienta apod. Pozornost bude věnována také jednotlivým oblastem paliativní péče a etickým otázkám, které se k nim vztahují, např. z pohledu rodiny nebo poskytovatele péče. Účastníci workshopu budou mít možnost sdílet své zkušenosti z praxe, diskutovat konkrétní kazuistiky a identifikovat situace, kdy dochází ke střetu hodnot, očekávání rodiny a možností zdravotnického či sociálního systému. Cílem workshopu je společně s účastníky pojmenovat oblasti etických dilemat v péči o člověka s demencí a tím posílit kompetence účastníků v oblasti identifikace etických problémů. Workshop je určen lékařům, zdravotním sestřám, sociálním pracovníkům i dalším členům multidisciplinárních týmů, kteří se setkávají s problematikou paliativní péče u osob s demencí. Součástí bude interaktivní diskuse, práce ve skupinách a sdílení dobré praxe.

*Mgr. Rastislav Ostríž, DiS., působí v Domově u fontány, v pobytových sociálních službách zaměřených na osoby s demencí. Dále, jako student doktorského studijního programu Studia dlouhověkosti na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy, spolupracuje s Centrem pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče. Zabývá se poradenstvím v oblasti Huntingtonovy choroby a ve spolupráci s MZČR se podílí na tvorbě postupů pro plánování dostupnosti sociálních a zdravotních služeb na úrovni krajů.
kontakt: rastislav.ostriz@domovufontany.cz*

Setkání absolventů kurzu ETP a interaktivní přednáška Dr. Venclové

Jana Venclová, Hana Vančurová, Eva Jarolímová, Lucie Hájková

Workshop nabídne prostor pro unikátní setkání absolventů kurzu „Edukace a trénink poradců – odborné sociální poradenství pro lidi se syndromem demence a jejich rodinné příslušníky“. Během workshopu se zaměříme na reflexi profesní dráhy absolventů našeho kurzu. Budeme také hovořit o tom, jakou formu podpory by absolventi kurzu od České Alzheimerovské společnosti ocenili v budoucnu.

V druhé části workshopu se účastníci blíže seznámí s problematikou posuzování zdravotního stavu u polymorbidních seniorů, kteří se často potýkají s omezením kognitivních i somatických schopností. Bude vysvětleno, proč se potřeba péče z posudkového hlediska hodnotí až po ukončení základní léčby a rehabilitace. Abstrakt objasní roli zdravotnické dokumentace a sociálního šetření Úřadu práce jako klíčových podkladů pro posudek IPZS. Účastníci se dozvědí, jak se posuzuje dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s ohledem na zvládání základních životních potřeb, a to i s využitím pomůcek. Na konkrétních kazuistikách si pak vyzkouší posuzovací proces a pochopí, proč se někdy i u pacientů s demencí nemusí přiznat plný rozsah dávek, a to i s ohledem na možnosti čerpání dlouhodobého ošetrového.

PhDr. Eva Jarolímová, Ph.D., pracuje jako konzultantka a psychologka České Alzheimerovské společnosti, věnuje se problematice pečujících rodin, seniorů s demencí a diagnostice kognitivní poruchy. Pracuje ve vedení pracovní skupiny pro geropsychologii při Českomoravské psychologické společnosti v Praze, je lektorkou řady kurzů a věnuje se pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti na FF UK a HTF UK v Praze.

kontakt: eva.jarolimova@alzheimercz

Mgr. Lucie Hájková působí v České Alzheimerovské společnosti již od roku 2007, kdy začala koordinovat menší tým pracovníků terénní respitní služby. Momentálně působí na pozici konzultantky odborného sociálního poradenství ČALS, a i nadále zprostředkovává komunikaci s kontaktními místy ČALS a koordinuje projekt Dny paměti. Setkat se s ní můžete také v rámci kurzů jak pro pečující, tak pracovníky v sociálních službách, které ČALS pořádá. Může se stát, že k vám zavítá i v rámci certifikace Vážka®, kde působí jako auditorka. Dlouhodobě se zabývá hledáním způsobů, jak zlepšovat kvalitu života lidí s demencí i jejich pečujících. Inspiraci hledá i v příkladech dobré praxe ze zahraničí, proto v létě 2024 absolvovala kurzy Positive Approach to Care pod vedením Teepy Snow.

kontakt: lucie.hajkova@alzheimercz

MUDr. Jana Venclová pracuje v oboru posudkové lékařství od roku 1996, od roku 2010 je znalcem v oboru zdravotnictví, specializace posudkové lékařství. Jako externista pracuje na oddělení následné péče Krajské nemocnice Liberec, je členkou ČGGS.

kontakt: dr.janave@seznam.cz; jana.venclova@cssz.cz

Postery

Největší (budoucí) výzvy života s demencí

Martina Mátlová

Prognóza demografického vývoje je neúprosná. Podle dat ČSÚ nás v následujících desetiletích čeká enormní stárnutí. Počet lidí s demencí se v jeho důsledku v příštích 55 letech nejspíš zvýší o 215 000 osob. Poster představí několik infografik, které ukazují jak vývoj počtu lidí s demencí v jednotlivých krajích, tak další problematické momenty, na které je třeba buď dnes nebo v blízké budoucnosti reagovat.

*Mgr. Martina Mátlová je od roku 2014 ředitelkou České alzheimerovské společnosti, o.p.s., a již druhé volební období také členkou výboru Alzheimer Europe. Vzděláním socioložka se v minulosti věnovala také výzkumu v oblasti zdravotní politiky a ekonomiky či výuce na 1. LF UK a FHS UK.
kontakt: martina.matlova@alzheimer.cz*

Help design – navigace lidí s Alzheimerovou chorobou

Tereza Vecková, Eva Jarolímová

Tento poster zohledňuje výsledky výzkumu diplomové práce obhájené na ČVUT v červnu 2025, jež se zabývá návrhem individualizovaného vizuálního systému navigace pro osoby s Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. Vychází z analýzy této vulnerabilní skupiny, vizuální komunikace a arteterapie, a navrhuje službu Memorable, která propojuje design s terapií. Ústředním výstupem je systém ikon, které vznikají na základě osobních rozhovorů s klienty a reflektují jejich životní zkušenosti, záliby a vzpomínky. V rámci praktického ověření byla služba testována nejprve jako pilotní část v České alzheimerovské společnosti v Praze, následně pak v domově se zvláštním režimem v Roztokách u Prahy, kde proběhla série terapeutických sezení s klienty, zakončená společným tiskem vybraných ikon technikou dřevotisku. Služba je navržena jako otevřená a vratná. Vizuální řešení lze upravovat v případě, že se u klienta neosvědčí. Součástí návrhu je rovněž koncept otevřené digitální knihovny ikon, která umožňuje zapojení designérů z různých kulturních prostředí, čímž přináší rozmanitost vizuálních motivů a jejich přizpůsobení specifickému kulturnímu kontextu a potřebám jednotlivých uživatelů. Výzkum poukazuje na možnosti propojení designu, empatie a terapie v oblasti péče o osoby s kognitivní poruchou.

Mgr. Tereza Vecková vystudovala magisterský program designu na Fakultě architektury ČVUT a v současnosti pokračuje ve svém druhém magisterském studiu na DAMU, kde se věnuje filmové scénografii. Ve své práci propojuje technické i umělecké přístupy. Design pro ni není jen otázkou estetiky, ale především empatie, funkčnosti a práce s prostorem v kontextu lidského prožívání. Dlouhodobě se věnuje tématu Alzheimerovy choroby. Osobní zkušenost s touto nemocí v rodině ji přivedla k hlubšímu zájmu o to, jak prostředí ovlivňuje život lidí žijící s kognitivní poruchou. Věří, že citlivě navržený design může pomoci zpomalit dezorientaci, posílit samostatnost i zachovat důstojnost člověka. Usiluje tedy o tvorbu prostředí, která jsou nejen estetická, ale především lidská a nápomocná.
kontakt: veckova.terez@seznam.cz

PhDr. Eva Jarolímová, Ph.D., pracuje jako konzultantka a psycholožka České alzheimerovské společnosti, věnuje se problematice pečujících rodin, seniorů s demencí a diagnostice kognitivní poruchy. Pracuje ve vedení pracovní skupiny pro geropsychologii při Českomoravské psychologické společnosti v Praze, je lektorkou řady kurzů a věnuje se pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti na FF UK a HTF UK v Praze.
kontakt: eva.jarolimova@alzheim.cz

Využití práce s tělem a somatického pohybu v kontextu neformální péče

Lenka Žižka Motlová

Autorka se v posteru zaměří na možnosti využití práce s tělem a zapojením tělových aspektů do práce s neformálními pečovateli v kontextu psychosociální péče, poradenství a terapie. Představeny budou praktické zkušenosti s využitím somatického – vědomého pohybu a somatického tance při práci s neformálními pečovateli, kteří se starají v domácím prostředí o blízkou osobu. Příspěvek vznikl díky státní podpoře Technologické agentury ČR v rámci programu ÉTA – projekt č. TL03000518 „Podpora neformálních pečovateli v Jihočeském kraji prostřednictvím audiovizuálních prostředků včetně virtuální reality“.

PhDr. Lenka Žižka Motlová, Ph.D., působí jako odborná asistentka na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakultě. Předmětem jejího zájmu je sociální práce, socioterapie, expresivní terapie, intervence a aktivity za asistence zvířat (zooterapie) a trénování paměti. V posledních letech se zabývá také tématem neformální péče a aktivizací v kontextu zdravotně sociální péče o osoby 65+.

kontakt: motlova@zsf.jcu.cz

Sborník abstraktů
Vydala Česká alzheimerovská společnost, o.p.s.
Praha 2025